

Opsamling på viden vedrørende ulykke med autobelay

Som mange allerede ved, var der en meget ubehagelig ulykke med en autobelay i Holbæk Klatreklub i vinters. Siden ulykken har producenten, forhandleren og myndighederne arbejdet på at finde årsagen til ulykken og på at finde ud af, hvad der fremover skal ske.

Nu er der kommet så meget viden frem, at vi kan komme til nogle konklusioner. I dette dokument prøver vi at samle op på det vi ved og at komme med en række generelle anbefalinger.

Ulykken

Ulykken skete under nedfiring. Klatreren var klatret til tops og den første del af nedfiringen foregik normalt. Nogle meter over jorden holdt autobelayen op med at bremse nedfiringen, og klatreren faldt til jorden. Klatreren pådrog sig flere knoglebrud og står overfor et langt genoptræningsforløb.

Det væsentlige ved ulykken er, at den ikke kan tilskrives forkert indkobling eller forkert praksis – der er tale om et rent udstyrssvigt.

Der var tale om en autobelay af typen "Safedown" fra firmaet "Safeclimb".

I 2018 var der en ulykke med samme type autobelay i Klatreautomaten i Randers. Dengang blev der ikke fastslået en årsag til ulykken.

Årsag

Ved den efterfølgende undersøgelse blev det konstateret, at en komponent i autobelayen er knækket, hvilket har ført til at bremsemekanismen har svigtet. Der er tale om en aksel af stål, som forbinder tromlen med bremsen.

Det ser ud til, at svigtet skyldes materialetypen i komponenten. I løbet af autobelayens levetid er der opstået slør i systemet på grund af slid, og dette har ført til et brud. Producenten vil fremover benytte en anden legering til de dele, som udsættes for slid.

Det skal understreges, at producenten og forhandleren har været ude i klubben for at undersøge ulykkesstedet, og der er ikke blevet rejst kritik af ophængningen af autobelayen eller af klubbens sikkerhedsprocedurer i øvrigt.

Opfølgning

Producenten har udsendt en tilbagekaldelse på autobelays med følgende serienumre:

SD-100518 to SD-100914 inclusive with a counter reading of 150,000 or above.

Hvis din klub har en autobelay fra Safedown skal du læse deres recall her:

<https://safedownautobelay.com/wp-content/uploads/2023/05/UK-End-User-RECALL-NOTICE-April-2023.pdf> og tjekke, om den er omfattet af tilbagekaldelsen.

Uanset hvad skal du kontakte forhandleren for at høre, om der er ændringer i serviceintervaller osv.

Autobelays fra Safedown er stadig godkendt til det europæiske og danske marked. Dansk Klatreforbund har derfor ikke mulighed for at fraråde brugen af denne type autobelay.

Det er dog evident, at to ulykker på grund af udstyrssvigt med samme type autobelay indenfor få år og set i lyset af det relativt lille antal autobelays på det danske marked, må anses for at være en stor overhyppighed af ulykker.

Opsamling på viden vedrørende ulykke med autobelay

Læring

De fleste ulykker og nærved-ulykker med autobelays sker på grund af brugerfejl. Den mest klassiske fejl er i al sin enkelthed, at klatreren glemmer at klippe sig ind.

Ofte er der tale om en klatrer, som er i færd med at træne udholdenhed på autobelay, og i en pause har klippet sig ud af karabinen. Når klatringen genoptages, glemmer klatreren så at klippe sig ind igen. Det må antages, at denne type fejl skyldes tilvænning/blindhed for risikoen sammenholdt med høj grad af motivation/pump/adrenalin.

I mange tilfælde lykkes det klatreren at nedklatre eller på anden måde at undgå et farligt fald, men der har også været tilfælde med alvorlige ulykker på grund af manglende indklipping.

Udstyrssvigt på autobelays er meget sjældne, men når de forekommer, fører de uvægerligt til alvorlige skader.

Forebyggelse består især i korrekt ophængning og overholdelse af serviceintervaller. Man kan argumentere for, at det kan give mening at vælge en type autobelay, som er vidt udbredt i forvejen. Jo flere af den pågældende type autobelays, der hænger rundt om i klatrehaller, desto grundigere bliver typen testet alene på grund af de mange brugere.

De to mest udbredte mærker er Trublue og Perfect Descent.

Vær i øvrigt opmærksom på, at forhandleren skal kunne tilbyde en god serviceordning.

Når der sker en ulykke, er det vigtigt at få den indrapporteret til forsikringsselskabet.

Hvis det er en selvstændig klatrer eller en udøver på et hold, skal der indrapporteres til egen ulykkesforsikring.

Hvis der er tale om en træner/instruktør/anden type ansat i klubben, skal der indrapporteres til Arbejdsskadestyrelsen indenfor 14 dage. Der ligger en vejledning til dette på Dansk Klatreforbunds hjemmeside.

Gode råd til klubber og brugere:

- Korrekt ophængning efter producentens anvisning.
- Overholde serviceintervaller.
- Let mulighed for at brugerne kan indberette mislyde, ændringer i nedfiringshastighed o.lign.
- Stort sikkerheds-klæde, som spærrer starttrin, når autobelays ikke er klippet i selen.
- Ingen muligheder for at klippe karabinen fra autobelays ind andre steder end i selen og i sikkerheds-klædet.
- Lav "makkertjek" på dig selv, hver gang du har klippet dig ind i autobelays – f.eks. ved at trække ned i linen og lade den trække sig stram eller ved at klatre en meter op og lade dig falde.
- Hav det rette mindset: autobelays giver let en følelse af "tivoliklatring", men statistisk ser vi relativt mange ulykker og, især, nærved-ulykker med autobelays. Der gælder de samme sikkerhedsregler som ved almindelig rebklatring.

Læs mere:

<https://safedownautobelay.com/>

<https://trublueclimbing.com/>

<https://perfectdescent.com/>

<https://klatring.no/autobelay>